

Projecte de seguiment de la biodiversitat dels espais de la Fundació Catalunya-La Pedrera

2019

Fundació
Catalunya
La Pedrera

Informe encarregat per la Fundació Catalunya-La Pedrera, Àrea de Territori i Medi Ambient.

Empresa contractant: Aprèn, Serveis Ambientals, S. L.

Coordinació i redacció de l'informe: Josep Germain i Otzet.

Entitats i experts que han realitzat els estudis monogràfics: Aprèn, Serveis Ambientals; Centre Veterinari Montsec; Dàurica, Serveis Ambientals i Biodiversitat; Fermí Sort; Institut Català d'Ornitologia; Joan Estrada; Michael Lokwood; Museu de Ciències Naturals de Granollers; Pere Luque.

Organismes i institucions que han aportat dades addicionals: Aubèrria; MónNatura Pirineus; Parc Natural del Delta de l'Ebre, Parc Natural dels Ports.

Síntesi de les dades més rellevants

Durant el 2019 s'ha realitzat el desè programa de seguiment de la biodiversitat de les finques de la Fundació Catalunya-La Pedrera amb l'objectiu de valorar l'estat i les tendències del seu medi natural. El programa de seguiment de s'ha centrat en 14 espais i ha abastat un conjunt de 41 indicadors. El percentatge d'indicadors valorats de manera positiva arriba al 95 %.

- A les Planes de Son destaca el manteniment d'un punt d'alimentació suplementària per a ocells carronyaires que es gestiona des del centre MónNatura Pirineus. Els ocells carronyaires i altres espècies de rapinyaires presents a l'espai, són una eina força útil per potenciar les activitats d'educació ambiental i de divulgació dels valors del medi natural pirinenc que es duen a terme des d'aquest centre. La presència de l'ós bru també constata la bona qualitat ambiental d'aquest espai.

- L'espai Congost de Mont-rebei mostra de manera força clara que bona part de les fluctuacions que presenten determinats components del seu medi natural estan més relacionades amb les condicions meteorològiques predominants en un any determinat —com els reiterats períodes de sequera— que amb canvis en els seus hàbitats o en la seva gestió, motiu pel qual és un espai adequat per assajar noves pràctiques de gestió que puguin compensar les limitacions ambientals. L'elevat nombre de visitants de l'espai, especialment al sector fluvial, caldria que es regular-lo adequadament per no afectar a espècies tan emblemàtiques com la llúdriga.

- A la Muntanya d'Alinyà, des del 2003 es manté un punt d'aportació suplementària d'aliment per a ocells carronyaires, el qual ha esdevingut una peça clau del finalitzat projecte de reintroducció del voltor negre a Catalunya. La població de gall fer, espècie emblemàtica dels boscos d'alta muntanya, es manté i la disponibilitat d'hàbitat és prou important com per promoure una gestió forestal que afavoreixi aquesta espècie. Cal remarcar que el model de gestió del medi natural que es du a terme a Alinyà permet el manteniment de les activitats econòmiques tradicionals i contribueix a la dinamització social i econòmica de la vall.

- L'espai Coll de Can Maçana ha acollit aquests darrers anys dos projectes LIFE de la Unió Europea, motiu pel qual caldrà comprovar si les mesures adoptades, com la gestió silvopastoral, incideixen positivament en la conservació de la biodiversitat i, alhora, continuar contribuint des de la gestió de l'espai a assajar noves eines de millora del medi natural en ambients mediterranis d'un cert grau de vulnerabilitat.

- La Llacuna de l'Alfacada és una zona molt interessant per a la conservació de la fauna i els hàbitats aquàtics, i la gestió que s'hi està duent a terme és un bon exemple de com recuperar la funcionalitat ecològica i els valors naturals d'un aiguamoll litoral, exemple aquest que pot ser fàcilment aplicable en altres zones que s'estan naturalitzant al seu entorn. Tant la prohibició de la cacera, que ha permès recuperar el seu valor ornitològic a l'hivern, com la reintroducció

d'espècies que havien desaparegut de la llacuna, com la tortuga d'estany, són alguns exemples concrets de les mesures endegades.

- A la finca de l'Avenc de Tavertet es pot veure com la conservació de la natura i l'ús dels recursos naturals poden ser compatibles. L'estudi que s'ha dut a terme sobre la fauna forestal està a la base de tot un seguit de recomanacions per garantir que la gestió forestal que s'hi dugui a terme sigui realment sostenible.

- L'espai Mig de Dos Rius és un espai de dimensions reduïdes, però també una clara demostració de que si el territori es gestiona adequadament fins i tot el medi natural d'aquests petits espais pot assolir uns valors remarcables, ja que les dades obtingudes demostren que el manteniment de la pastura i el dall periòdic dels prats beneficien la població de lepidòpters i d'ocells d'aquest espai.

- El Bosc de Vilalta és una espai interessant pel fet de nidificar-hi una parella d'àguiles cuabarrades i, alhora, per assajar mesures per afavorir aquest rapinyaire, tot i les dificultats que això comporta.

- La finca Puigventós també té un clar valor experimental a l'hora de cercar models alternatius de gestió per a espais que han estat abandonats durant dècades i veure com es pot millorar el seu valor des del punt de vista de la conservació de la biodiversitat.

- El Port d'Arnes és una de les finques de més interès per a la conservació, destacant especialment el sector dels Estrets d'Arnes. Les altes parets que voregen el riu Estrets són un bon punt per a la nidificació d'ocells rapinyaires, però encara és més notable el poblament de determinats grups d'invertebrats, com és el cas de les libèl·lules, grup que presenta una diversitat excepcional i que inclou moltes de les espècies de més alt valor per a la conservació de Catalunya.

- A l'espai Can Puig de Fitor, cal destacar el treball de recuperació d'antigues zones de prats, actuació aquesta que es preveu que afavoreixi la biodiversitat d'aquest espai gràcies al manteniment d'un paisatge en el que s'alternen espais oberts i forestals.

- L'estany d'Ivars i Vila-sana es va emplenar de nou l'any 2005 i és un bon exemple de les tècniques de restauració d'espais naturals. Caldria endegar noves actuacions per recuperar l'alta productivitat que va tenir l'estany durant els primers anys i evitar que les espècies més característiques de zones humides, les més interessants, no vagin cedint lloc a altres més comunes i es banalitzin l'espai.

- L'espai de Can Morgat és un altre exemple de com les mesures de restauració poden crear nous hàbitats i afavorir la biodiversitat, cosa que en aquest cas s'ha traduït en la creació de petites zones humides en un entorn agroforestal i ha afavorit la seva població de lepidòpters i odonats, tot i que els efectes del canvi climàtic poden condicionar els resultats de la gestió.

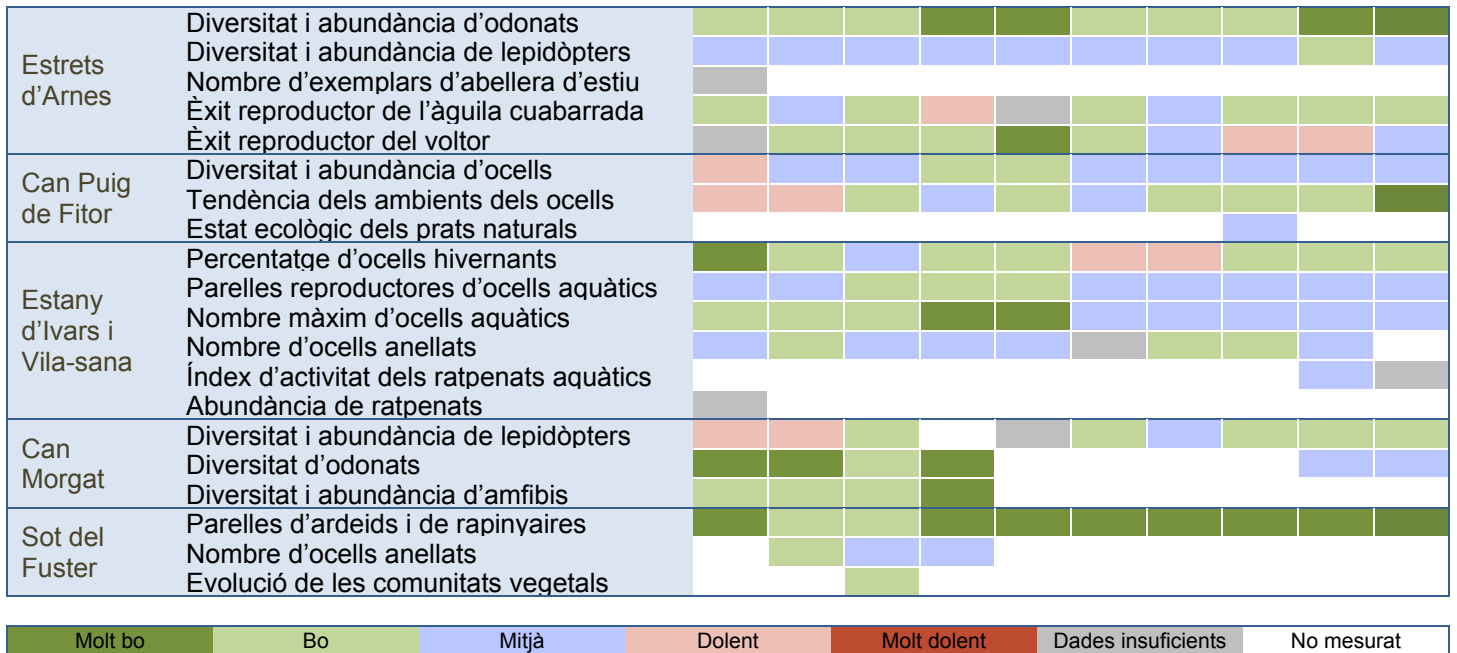
● El Sot del Fuster és un espai de mides força reduïdes i poc conegut, però s'ha anat consolidant com un espai d'alt valor ecològic de la plana de Lleida, com ho demostra la notable colònia d'ardeids que s'hi ha instal·lat, així com el també creixent nombre d'ocells rapinyaires i de cigonyes que hi nidifiquen.

Valoració del conjunt d'espais

La taula que segueix mostra els resultats obtinguts d'ençà l'aplicació del programa de seguiment de la biodiversitat dels espais de la Fundació Catalunya-La Pedrera.

Espai	Indicador	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Planes de Son	Nombre màxim de rapinyaires observats										
	Freqüentació de l'espai per l'ós bru										
	Superfície d'espais oberts										
	Diversitat i abundància d'ocells										
Congost de Mont-rebei	Diversitat i abundància de lepidòpters										
	Diversitat i abundància d'ocells										
	Tendència dels ambients dels ocells										
	Manteniment de la població de llúdriga										
	Estat ecològic dels prats naturals										
	Estat de conservació de la flora rupícola										
Muntanya d'Alinyà	Ús del PAS i nombre de carronyaires										
	Diversitat i abundància d'ocells										
	Tendència dels ambients dels ocells										
	Població de gall fer										
	Estat de conservació de la flora										
	Estat ecològic dels prats naturals										
Coll de Can Maçana	Diversitat i abundància d'ocells										
	Tendència dels ambients dels ocells										
	Nombre d'ocells anellats										
	Abundància de perdiu										
	Abundància de conill										
	Superfície d'espais oberts										
Llacuna de l'Alfacada	Diversitat i abundància d'odonats										
	Diversitat i abundància d'ardeids										
	Nombre d'ocells aquàtics hivernants										
	Parelles d'ocells aquàtics nidificants										
	Parelles de fumarell carablanc										
	Presència del fartet										
	Presència de la tortuga d'estany										
	Evolució dels hàbitats										
Cingles de l'Avenc de Taverdet	Reproducció d'amfibis										
	Estat ecològic dels prats naturals										
	Nidificació de rapinyaires diürns										
	Parelles d'ocells d'espais oberts										
	Espècies de fauna forestal										
Mig de Dos Rius	Diversitat i abundància de lepidòpters										
	Diversitat i abundància d'ocells										
	Tendència dels ambients dels ocells										
	Població de picot garser petit										
Bosc de Vilalta	Èxit reproductor de l'àguila cuabarrada										
	Abundància de perdiu										
	Abundància de conill										
	Presència de cranc de riu										
Puigventós	Diversitat i abundància d'ocells										
	Tendència dels ambients dels ocells										
	Abundància de perdiu										
	Abundància de conill										
	Superfície d'espais oberts										
	Presència del còlit negre										

En el gràfic que segueix es mostra el percentatge que anualment ha tingut cada una de les cinc valoracions utilitzades sobre el total dels indicadors calculats en un any determinat.

